

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Cœlum & terra transibunt; Verba autem mea non transibunt. Humana
verba quàm sunt incerta, tam certa sunt & timenda Divina. Hac
Hebdomada, quod superest considerandum ex verbis & factis Domini, Ad

...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

conferte dignatus sum, ego te inter paradisi delicias collocavi, tu vitalia mandata contemnens, deceptor em sagui quam Deum maluisti? Cum expulsus de paradiso iure peccati, mortis vinculis tenereris, virginalem uterum sine dispendio virginitatis pariendus introivi, in praesepio expositus & pannis obvolutus jacuit, infantia contumelias humanosque dolores, quibus tibi similis fierem, ad hoc scilicet ut te mihi similem facerem, pertulit: iridentium pulvis & spina suscepi, acutum cum felle bibi flagellis caesus, vesperibus coronatus, cruci affixus, vulnere perpressus, ut tu eripereris morti, animam in tormentis dimissi. En clavorum vestigia quibus affixus pependi! En perpressum vulnerebus lacus! Suscepi dolores tuos, ut tibi gloriam darerem: suscepi mortem tuam, ut in aeternum vivares. Conditus jacui in sepulchro, ut tu regnares in caelo. Cur quod pro te pertuli perdidisti? Cur ingratus, redditionis tua mihi remissisti? Non te ego de morte mea quaero, reddo mihi vitam tuam pro qua meum dedi. Reddo mihi vitam tuam, quam vulnerebus peccatorum indefinenter occidis. Cur habitaculum quod mihi in te sacraveram, luxuria sordibus polluisti? Cur corpus meum illecebrarum turpitudinis maculasti? Cur me graviore criminum tuorum cruce quam illam qua quondam perpenderam, affixisti? Gravior enim apud me peccatorum tuorum crux est, in qua invidus perdeo, quam illam quam tu miserus mortem tuam occisurus ascendisti. Cum essem impassibilis, pro te pati dignatus sum: sed tu despectum homine Deum, in infirmo salutem, in via reditum, in iudice veniam

in cruce vitam, in supplicii medicinam. Et quia post omnia mala tua ad medicamenta poenitentiae confingere noluisti, ab auditiis malis non mereris liberari. Qui tunc erit stridor dentium, cum sanctorum multitudine ad dexteram regis & ad gloriam segregata, peccati populus in profundum tartari sine ulla miserationis ac veniae spe demersus, excludi se tenebris suis a beata sanctorum luce videbit, & in profundum sinum sine fine descendens, urgente os suum puteo, aeterna supplicia & perpetuam mortem non moriturus aspexerit.

Denique quam sit periculosum tanto in periculo non timere Sanctus idem Doctor paucis de tempore, sed sane terrificis declarat verbis: Irremediabile periculum est sic aliquem vitis & cupiditatibus frangere laxare, ut serationem Deo non meminerit redditurum. Puto quia magna sciam peccati poenam metum ac memoriam futuri perdidisse iudicium.

Vide in 3. p. Dominica 8. de villico iniquitatis, ubi haec inter alias opportune proponuntur Veritates:

Qui ne terreatur, non cogitat reddendam rationem, magis terrendus est quia illam non cogitat,

Qui se interrogat ante Iudicium, interrogatus in iudicio facilius respondebit.

Sic nempe Sapiens: Ante iudicium interroga teipsum, & in conspectu Dei invenies propitiationem. Ecclesiastes 18.

Caelum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

Id est, potius pereant, quam quid ex verbis meis excidat; Neque enim peribunt Caeli nec astra quantum ad substantiam, nam statuit ea in aeternum & in saeculum saeculi. Sed peribunt quantum ad accidentia quaedam, & eorum nempe motum & effectus, quo sensu & sanctus Petrus dixit, *Adveniet dies Domini sicut fur in quo caeli magno impetu transibunt*. Id est, & edabunt ad illo motu impetu quo rapiuntur, & agere in inferiora desinent. Quidquid sit, certum est ex omnibus creaturis caelos esse firmissimos, quamobrem cum illis potissimum sua verba Christus comparat ut tam certi sciamus eventurum quod dixit quam quid est in rerum natura certissimum. Atque ideo vult nos istud intelligere ut in sancto timore Divini Iudicij confirmemur, ne

Haynesque Pars quarta.

que inde ullis humanis promissis aut comminationibus avocemur, qui a nil tam certum in humanis verbis quam in divinis.

Hinc postrema haec quae caeteras in se continet

VERITAS PRACTICA.

Humana verba quam sunt incerta tam certa sunt & timenda Divina.

id est.

Qua ratio incerta esse hominum verba demonstratur, eadem protus patet certa esse quae Christus dixit.

Zz RATIO

RATIO hac positur ex certis quibusdam conditionibus seu qualitatibus quæ ita requiruntur ad verborum certitudinem, ut quam incerta vel certa fuerint in loquente, tam incerta vel certa sunt ejus verba.

Sed hæ conditiones prorsus incerta sunt in hominibus, & prorsus certa in Christo Domino.

Qua igitur ratione incerta esse hominum verba demonstratur, eadem prorsus patet certa esse quæ Christus dixit, Unde simul discas quàm parum humana, quàm verò multum timenda sint divina verba.

AD PRIMAM PROPOSITIONEM; multæ quidem in loquendo requiruntur conditiones, sed hic tantum exiguntur quæ verborum in loquente certitudinem faciunt, & quæ quatuor numero recensentur.

Prima est, *Sapientia seu scientia* qua quisquis loquitur probè sciat quid loquatur, probè sciat quàm sit illud certum & verum. Quomodo enim id affirmabit aut negabit quod nesciat.

Secunda est, *Veritas seu veracitas* qua id velit verè loqui prout verè norit; quàm sunt enim multi mendaces qui contra mentem loquuntur!

Tertia est, *Potestas* in his maximè quæ quis loquendo promittit aut minatur. Nam si revera non potest exequi quod denuntiat, quantumcumque se putet vera dicere, revera tamen non erunt quæ dicit, defectu potestatis.

Quarta est, *Constantia & firmitas* qua quis loquitur, Idem semper permaneat, Idem semper velit & possit, nam si mutatur, nihil fiet.

Hæ sunt itaq; conditiones quæ simul ita in loquente requiruntur ad ejus verborum certitudinem, ut quàm in eo fuerint vel incertæ vel certæ, tam in certa vel certa dici debeant ejus verba. Si vel una desit conditio nil profunt ceteræ, nam simul omnes ad certitudinem certò debent adesse, valentque plane hic divina illa effata: *Bonum ex integra causa, malum ex quovis defectu. VERITAS indivisibilis, aut tota simul ruat, aut tota perdet.*

SED quæ secunda est propositio, quàm sunt incerta quatuor hæ conditiones in hominibus, tam certa sunt in Christo Domino. Nam primò de sapientia seu scientia qua quis scire debet quod loquitur, in ipsa Sapientia quid sentiat de hominibus, in ipse hominum Sapientior, quid de se ac de cæteris sit sentiendū, proficitur. *Quis hominū*

Sap. 9,

poterit scire consilium Dei? aut quis poterit cogitare quid velit Deus? Cogitationes enim mortaliū timide, & **INCERTÆ PROVIDENTIÆ NOSTRÆ**. Corpus enim quod corrumpitur, & gravat animam, & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. Et difficile est firmamus qua in terra sunt, & qua in prospectu sunt, invenimus cum labore: qua autem in calis sunt, quis investigabit? Qui si diceret, non modò cœlestia parum certò scimus, sed nec ipsa terrena; si que unum ex alio, ut parum norimus cœlestia quia plus nimò terrenis cognoscendis vacamus. Et quia nihil in terris certum ac verum est nisi quantum in cœlis, & nisi quantum in Deo fuerit certum ac verum, hinc sit etiam ut ignorantes quæ Dei sunt, ignoremus & alia.

Non ita verò Christus, at contra potius cum quæ sunt Dei, plane nosset, plane & quæcumque alia noverat. Pater enim diligit filium, & omnia et demonstrat quæcumque fecit. Hic est vivus sermo Dei & efficax & penetrabilior omni gladio ancipiti, & perstringens usque ad divisionem animæ ac spiritus, compagum quoque ac medullarum, & discretor cogitationum & intentionum cordis. Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus: omnia autem nuda & aperta sunt oculis ejus.

Secundò de Veritate, paucis rem attingit totam Apostolus: *Est autem Deus verax, omnium autem homo mendax, alioquin quomodo judicabit Deus hunc mundum?*

Tertio de Potestate, quid est homo, & qua est gratia illius? & quid est bonum, aut quid nequam illius? A verbis viri peccatoris ne timueritis, quia gloria ejus stercore & vermis est: hodie extollitur & cras non invenietur; quia conversus est in terram suam, & cogitatio ejus perit. *ET quis est Deus qui eripiet vos de manu mea*, dicebat Nabuchodonozor tribus illis fati notis viris qui confidenter responderunt: *Ecces Deus nos ter quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, & de manibus tuis, orex liberare.* Quod & ita factum est, & rex ipse supremum Dei Numen agnoscens: *potestas ejus*, inquit, *in generationem, & generationem, id est, nunquam deficiens sicut potestas hominum.*

De quarta denique, quam esse diximus Constantiam & firmitatem, quid apertius & quid aptius quàm quod scriptum est: *Non est Deus quasi homo ut mentiat, nec ut filius hominis ut mutetur.* Dixit ergo, & non faciet? Locutus est, & non implebit? Quo illud refert S. Augustinus quod

1. Jan. 4.

Rom. 1.

1. Heb. 4.

Ecd. 1.

1. Mat. 1.

Dan. 3.

Num. 1.

Mat. 1.

quod scriptum est, lingua mea calamus scriba; *PLA*, inquit, quod lingua dicitur, sonat & transit: quod scribitur, manet. Cum ergo dicat Deus verbum, & verbum quod dicitur, non sonet & transeat, sed & dicatur & maneat: scriptis hoc maluit Deus comparare quàm sonis.

Quamobrem patet aperte Veritas de utroque quod continet, nempe Humana verba quàm sunt incerta & fluxa, tam sunt certa & fixa divina quæ sacris in Codicibus exhibentur: Vnde ne lo a unum aut unus apex unquam desit quin omnia profus fiant. Non enim cogitationes mea, cogitationes vestra; neque via vestra, via mea, dicit Dominus. Quia sicut exaltantur caeli à terra, sic exaltata sunt via mea à viis vestris, & cogitationes mea à cogitationibus vestris. Et quomodo descendit imber, & nix de caelo & illuc ultra non revertitur, sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo, non revertetur ad me vacuum, sed faciet quacumque volui, & prosperabitur in his ad quæ misi illud. Nempe illud prosperari est quando fit illud quod intenditur. Sic autem semper fit quod intenditur verbo Dei: nam vel ipsum verbum recipitur & in effectum venit, ac mercedem suam confert, vel si negligitur, poenam infert, serius ocyus. Vnde est alibi declarata hæc Veritas:

In 1. Ep. ad Hebr. 8. Verbum Dei non redit vacuum: aut proficit necesse est recipienti, vel obsit.

Apertè autem dictum nobis fuit à Domino, Non enim cogitationes mea, cogitationes vestra; neque via vestra via mea. Quod enim cogitant homines de divinis verbis, hoc in vis suis demonstrant: quod verò demonstrant in vis suis tam alienum à Deo est quam à terra cælum; Nam quæ sunt viæ hominum nisi vivendi ratio; Quæ porro vivendi ratio nisi plane opposita divinis verbis, divinis cogitationibus & divinis viis; Nonne hæc communis omnibus vivendi ratio ut superbiant, ut superiora semper ambiant, ut cupiditate quantum possunt satisfaciant, aut si minus possunt quàm velint, plura quàm possint emittantur, nec aliter gaudeant & doleant, nec aliter se beatos aut miseros putent quam si cupiditates expletæ fuerint vel vacuæ; Quid autem Scripturæ, quid Evangelio, quid Verbis Domini magis aduersatur? Quid verò cogitas dū sic divinis verbis aduersaris? quid cogitas quando audis, Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum

cælorum? Cogitasne tibi hanc parvitatem tam esse necessariam quàm verè tibi denuntiatur; Cogitasne te alioquin non intraturum in regnum cælorum? Nihil horum plane cogitas, nam & que tibi ullo modo provides iam infantiam, & que propterea times illo excludi regno.

Quid ergo restat te cogitare nisi quod verba illa id sint certa, non sint fixa & firma, non ita futurum sit ut verba sonant; Neque hoc etiam forte expressè à mente cogitas; sed quales sunt viæ tuæ ut dixi, tales sunt cogitationes tuæ, cum autem ita vivas quasi verba Dei putares non habitura suum effectum, hoc ipsum cogitare dicendus es. Et hæc sunt cogitationes tuæ quas dicit Dominus longè à suis esse positas, nam ille sua verba rata fixaque profus habet, & quantum Ipse est sapiens, quantum verax, quantum potens & immobilis, tam certa sunt omnia quæcumque dixit; Aut si quid certum non esset, oporteret profecto ipsum in horum uno aliquo defecisse; Oportet aut nescivisse quid diceret, aut contra mentem dixisse, aut non posse quod dixit se facturum, aut sententiam suam invertisse, & aliud Evangelium prædicasse.

Quid horum dices illi obvenisse? an divisus, an mutatus Christus? An Angelus descendit de cælo qui aliud evang. lizit præterquàm quod evangelizatum est tibi? hoc si vel diceres, anathemate feriendus esset ille Angelus, nec alius esset Angelus quam qui se transfiguravit in Angelum lucis? Nam non potest solvi scriptura. Quidquid contra dicat caro, mundus & dæmon, non potest solvi. Mutentur tempora, mores, & dicta hominum, non potest solvi, semper quod dixit, verum erit, & semper fiet, Semper verum erit quod nisi conversi fuerint mundani homines & efficiantur sicut parvuli, non intrabunt in regnum cælorum. Quidquid dicant aut faciant, nunquam potest hoc solvi. Aut sit mundanis infantia, necesse est; aut nullum illis sit cælorum regnum. Itane Deus ut vitio faveat, Scripturam solvat, & oppositas damnet virtutes? Si cuius gratia de scripturis aliquid remittendum esset, profectò in Christi gratiam tam graves illæ scripturæ quæ passionem ac mortem eius denuntiabant, videbantur mitigandæ. Sed absit, reconde Petre gladium in vaginam, nec te opponas passuro Christo ne te simul opponas scripturis quæ passurum illum prædicant, quomodo

Matt. 26. ergo implebuntur scriptura, quia sic oportet fieri? Si de se ita Christus, nonne id de singulis ita sentiet, & ita iudicabit? Quomodo implebuntur

buntur Scripturæ nisi convertaris & efficiaris sicut infans & parvulus, aut nisi Regno cœlorum excludaris? hoc ipse iudicandus ab hominibus tibi Christus proposuit, hoc ipse iudicaturus homines sibi proponet; sicut audio, inquit, iudico, Et dum resurgens mortui, vidit Joannes apertos libros, & iudicatos mortuos ex his quæ scriptæ erant in libris, secundum opera ipsorum. Id est, prout ipsorum opera respondebant & congruebant his quæ scripta erant: quasi ex libris iudicium seu talis iudicii sententia produceretur, ut qui conformes libris scriptis reperirentur, promissam ibi mercedem reciperent; & qui dissentaneam egissent vitam, poenis illic recensitis subijcerentur. Adeo verum est non posse solvi Scripturam, & cœlum potius desitutum quod tamen nunquam desinet, quàm ullum ex Christi verbis frustra dictum.

Quod aptè refertur possit volumen illud volans quod vidit Zaccharias, cujus longitudo viginti cubitorum, & latitudo ejus decem cubitorum. Et dictum illi fuit: *Hæc est maledictio qua egreditur super faciem omnis terra: quia omnis fur sicut ibi scriptum est, iudicabitur: & omnis jurans ex hoc similiter iudicabitur.*

Nempe volumen istud, sacra est Scriptura quæ poenas peccatoribus denuntiatur continet. Volare dicitur non quiescere, quia pro certo illa infligentur poenæ. Longitudo ejus duplo major est quàm latitudo, quia cum sint æternæ poenæ, gravior est illa poenarum æternitas quàm

illarum sensus licet acutissimus. *Hæc esse maledictio* dicitur, id est, condemnatio inde peccata seu damnatio cuius hæc forma exprimitur: *Ita Maledicti, &c.* sic porro fur damnabitur ut ibi scriptum est, sic maledicetur, hæc est quisquis in proximum positivè, ut dicitur, vel negativè peccaverit, vel abripiendo bona ejus, vel negando illi necessaria ut infra dicitur, Sabbato sequentis Hebdomadæ: Sic & omnis jurans. Id est, omnis in Deum peccans, omnis perjurus, impius & superbus, inde iudicium, inde suam referet damnationem. Vide in 3. parte, Feria 5. Hebdom. 12. ubi hæc habetur Veritas:

Superbo maximè formidandum divini Tribunalis Judicii.

Quod & expressius fuit demonstrandum in 1. parte, Dominica prima Adventus.

HÆC HEBDOMADA, quod superest considerandum ex verbis & factis Domini, ad ejusque passionem, totum refertur ad Vigilantiam in nobis excitandam, seu quâ parati simus ad mortem, seu quâ resistamus inimicis & temptationibus, seu quâ recipiamus gratias, & his tam fideliter uti discamus quàm necessarium est ad earum rationem reddendam in extremo Judicio, vel in extremo vitæ die.

FERIA